

KÚRIA

Bfv.I.1011/2013/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év február hó 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálvá a Zalaegerszegi Városi Bíróság 14.B.780/2011/37. számú ítéletét, illetőleg a Zalaegerszegi Törvényszék Bf.177/2013/8. számú végzését **I. rendű terhelt** tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2012. november 28. napján kihirdetett 14.B.780/2011/37. számú ítéletével I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése büntettében [1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés a) pont], 2 rendbeli jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettében [1978. évi IV. törvény 288. § (1) bekezdés a) pont], 2 rendbeli csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 2 rendbeli adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1)

bekezdés, (2) bekezdés], és 5 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §], melyből 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett. Ezért őt halmazati büntetésül kettő év börtönbüntetésre és kettő év közügyektől eltiltásra ítélte, és öt évre eltiltotta attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagsága, igazgatója, felügyelő bizottságának tagja, gazdasági társaság vezető tisztségviselője legyen. Emellett rendelkezett a vagyonelkobzásról, bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

A védelmi fellebbezés alapján másodfokon eljáró Zalaegerszegi Törvényszék a 2013. június 11. napján kihirdetett Bf.177/2013/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen az I. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapítva.

Abban arra hivatkozott, hogy miután a terhelt terhére megállapított, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntetteként, jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntetteként, adócsalás büntetteként és csalás büntetteként értékelt cselekményeket az 1978. évi IV. törvény elbíráláskor hatályos 310. §-a törvényi egységbe foglalva költségvetési csalás bűncselekményeként rendelte büntetni, a törvényi egységre figyelemmel nem lehetett volna a terhelt terhére értékelni a nagy számú halmazatot.

Emellett álláspontja szerint az elbíráláskor hatályos rendelkezések a terheltre nézve lényegesen enyhébb elbírálását eredményeztek volna azért is, mert a költségvetési csalás elkövetőjével szemben a törvény akkor, ha a költségvetést ért vagyoni hátrányt a vádirat benyújtása előtt megtéríti, korlátlan enyhítést tesz lehetővé, és a védencc a vádirat benyújtását megelőzően a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány jelentős részét megtérítette.

Ezért megítélése szerint a bíróságnak a Btk. 2. §-ára figyelemmel az elbíráláskor hatályos rendelkezések alapján kellett volna a bűncselekményeket elbírálni, és ennek mellőzése miatt I. rendű terhelttel szemben a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével törvénytörő büntetés kiszabására került sor.

Ezért elsődlegesen a megtámadott határozatok megváltoztatásával az I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekményeknek az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések szerinti minősítésére és a vele szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítésére, másodlagosan a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére és az első fokon eljáró bíróság új eljárás utasítására tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség az indítványt alaptalannak találta.

Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítványban írtakkal szemben a terhelt cselekményeinek jogi minősítését érintő jogszabályváltozás nem eredményezné azok enyhébb elbírálását, mivel az 1978. évi IV. törvény elkövetéskor hatályos rendelkezései szerint a terhelt által megvalósított bűncselekmények közül az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértése büntettének, valamint a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének büntetési tétele két hónaptól öt évig, míg az adócsalásként értékelt cselekmény büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés volt, ugyanakkor az 1978. évi IV. törvény 310. §-ának (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetétéhez rendelt büntetési tétel két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

Megítélése szerint nincs jelentősége annak sem, hogy a terhelt az okozott vagyoni hátrány egy részét megtérítette, mivel az 1978. évi IV. törvény 310. §-ának elbíráláskor hatályos (8) bekezdése alapján csak a teljes vagyoni hátrány megtérítése esetén van helye korlátlan enyhítésnek.

Ezért a megtámadott határozatok hatályban tartására tett indítványt (BF.1825/2013/1-I.).

Az indítványozó a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára észrevételeket tett, lényegében a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartva.

A Kúria nyilvános ülésén a védő is és a legfőbb ügyész képviselője is fenntartotta indítványát.

A megtámadott határozatokat a Kúria - a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően - a felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel bírálta felül; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

Ilyen eljárási szabálysértést azonban sem az első, sem a másodfokú bírósági eljárásban nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - b) pontja szerint felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntető anyagi jog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Az 1978. évi IV. törvény 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetésekor hatályos törvény szerint kell elbírálni, és csak akkor van helye az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazásának, ha aszerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy az enyhébben bírálandó el.

Miután a Btk. 2. §-a olyan anyagi jogi rendelkezés, amelynek figyelmen kívül hagyása törvénysértő elítélést, törvénysértő minősítést és ennek következtében törvénysértő büntetést eredményezhet, a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozatokat ennek kapcsán vizsgálta felül.

Az indítvány megalapozatlan.

Ahogy arra az indítványozó helytállóan utalt, az I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekményeket az 1978. évi IV. törvény - a magánokirat-hamisításként értékeltek kivételével - az elkövetéskor irányadó rendelkezéstől eltérően mind az első, mind a másodfokú határozat meghozatalakor hatályos módon a 310. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző költségvetési csalásként rendelte büntetni.

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. §-ának (1) bekezdése alapján a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Kúria ily módon az ítéleti tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és valamennyi anyagi jogi jogkövetkeztetést kizárólag a tényállás alapján állapítható meg.

Az irányadó tényállás szerint pedig a terhelt a cselekményeket azonos sértett sérelmére, rövid időközben, egységes akaratelhatározással, és rendszeres haszonszerzésre törekedve - azaz üzletszerűen - követte el, azokkal összesen 57.960.250 forint vagyoni hátrányt okozva.

Ezért a fent hivatkozott, az irányadó tényállás szerinti tényekre figyelemmel az 1978. évi IV. törvény elbíráláskor hatályos rendelkezései alapján - figyelemmel a 138/A. § d) pontjára - a terhelt cselekményei a 310. § (5) bekezdés b) pontja szerinti, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntettének minősülnének, amit a törvény öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel rendel büntetni. A terhelt terhére megállapított további 5 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségére tekintettel így a hivatkozott törvény 85. § (3) bekezdése alapján a vele szemben irányadó halmazati büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés lenne, és a büntetés tartamának meghatározásánál a 83. § (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a büntetési tétel középértékéből kellene kiindulni.

Ugyanakkor a bűncselekmények elkövetésekor hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelelő minősítés mellett a halmazati büntetés kereteinek meghatározásánál a 310. § (3) bekezdése szerinti adócsalás büntette, valamint a 318. § (5) bekezdése szerinti csalás büntette az irányadó, miután ezeket a bűncselekményeket egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli a törvény büntetni; így a terhelt terhére megállapított bűncselekmények miatt a halmazati büntetés törvény szerinti mértéke egy évtől hét év hat hónapig terjedő szabadságvesztés; emellett a középmérték sem irányadó a büntetés mértékének meghatározásánál.

Az indítványozó azon hivatkozása pedig, amely szerint a vádemelésig a terhelt visszafizette a bűncselekményekkel okozott vagyoni hátrányt, így az 1978. évi IV. törvény elbíráláskor hatályos 310. § (8) bekezdésére figyelemmel a büntetése korlátlanul enyhíthető, nem helytálló.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt által okozott vagyoni hátrány összesen 57.860.000 forint; ebből a vagyoni hátrány egy részét a terhelt vádemelés előtt - két részletben - valóban megtérítette, 2.400.000, majd 19.048.810 forintot megfizetve (első fokú ítélet 10. oldal második bekezdés). Azaz a megtérítés összege meg sem közelíti az okozott hátrány mértékét. A hivatkozott törvényhely szerint pedig a büntetés korlátlan enyhítésének lehetősége csak akkor nyílik meg, ha az elkövető a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt teljes egészében megtéríti a vádirat benyújtásáig.

Mindezekre figyelemmel az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések alkalmazása nem eredményezhetett kedvezőbb elbírálást a terheltre nézve.

Utal a Kúria arra is, hogy az 1978. évi IV. törvény elkövetéskor hatályos 310. §-ának (6) bekezdése büntethetőséget megszüntető okot tartalmaz; e rendelkezés szerint azonban kizárólag az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény - azaz az adócsalás vétségének - elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozást kiegyenlítette. Ily módon az, hogy a terhelt a 2006-os adóévben Áfa-adónemben okozott összesen 21.450.000 forint adóhiányt - a fentiekben részletezettek szerint - két részletben megtérítette, nem eredményezhetett büntethetőséget megszüntető okot, miután ez az adócsalásként értékelt cselekménye nem a vétségi alakzat szerint minősült.

Mindezekon túl a törvénysértő minősítés a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint csak akkor felülvizsgálati ok, ha az törvénysértő büntetést eredményezett. A kiszabott büntetés törvénysértő volta pedig sem az elkövetéskor, sem az elbíráláskor hatályos - fent

részletezett - törvényi rendelkezésekre tekintettel nem merülhet fel.

Az eljáró bíróságok valamennyi cselekményt törvényesen minősítették, és nem sértettek meg egyéb büntető anyagi jogi szabályt sem; a büntetést is a törvényes keretek között szabták ki a terhelttel szemben. Akkor pedig, ha a büntetés egyébként törvényes, a büntetés kiszabása során irányadó körülmények mikénti értékelése nem képezheti a felülvizsgálat tárgyát; így a felülvizsgálati eljárásban a szabadságvesztés mértékének vizsgálatára nem kerülhetett sor.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-ára figyelemmel hatályában fenntartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, valamint a 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. február 4.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László bíró

A kiadmány hitelélül:

*TLné
bíróügyi tisztviselő*